

SÉNAT DE BELGIQUE

RÉUNION DU 29 NOVEMBRE 1945.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner le projet de loi modifiant et complétant l'arrêté-loi du 5 mai 1944 relatif aux arrêtés pris et aux autres actes administratifs accomplis durant l'occupation ennemie par les secrétaires généraux et par ceux qui ont exercé leurs fonctions.

(Voir les n°s 108, 132 (session 1944-1945) et les Annales parlementaires de la Chambre des Représentants, séances des 28 et 30 août 1945.)

BELGISCHE SENAAT

COMMISSIEVERGADERING VAN 29 NOVEMBER 1945.

Verslag uit naam van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot wijziging en aanvulling van de besluitwet van 5 Mei 1944 betreffende de besluiten genomen en de andere bestuursdaden verricht tijdens de vijandelijke bezetting door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend.

(Zie de n^{rs} 108, 132 (zitting 1944-1945) en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 28 en 30 Augustus 1945.)

Présents : ROLIN, président; GUINOTTE, ROMBAUT, RONSE, VERMEYLEN et DISIÈRE, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Les Chambres belges ont été mises, durant l'occupation allemande, dans l'impossibilité de se réunir pour faire œuvre législative.

Néanmoins, toute une législation belge a pu voir le jour pendant la guerre.

D'une part elle se compose des arrêtés-lois promulgués par le Gouvernement belge en exil à l'étranger, et, d'autre part, d'un ensemble nombreux d'arrêtés et d'actes administratifs émanés des Secrétaires Généraux demeurés en Belgique — et de ceux qui ont exercé, ou usurpé, leurs fonctions.

Une question s'est posée : Qu'allaient devenir ces arrêtés et actes des Secrétaires Généraux après la libération du territoire — c'est-à-dire après le 1er novembre 1944, date fixée pour la libé-

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De Belgische Kamers zijn tijdens de Duitse bezetting in de onmogelijkheid geplaatst geworden wetgevenden arbeid te verrichten.

Desniettenstaande kon een uitgebreide Belgische wetgeving gedurende den oorlog verschijnen.

Eensdeels bestaat zij uit besluitwetten uitgevaardigd door de Belgische Regeering in ballingschap in het buitenland, en anderdeels uit een complex van talrijke besluiten en bestuursdaden uitgaande van de secretarissen-generaal die in België gebleven zijn en van degenen die hun functies hebben uitgeoefend of zich deze aangematigd hebben.

Een vraag werd gesteld : Wat zouden die besluiten en die daden van de secretarissen-generaal worden na de bevrijding van het grondgebied, dat wil zeggen na 1 November 1944, dat am

ration par un décret du Régent du
4 novembre suivant ?

C'est un arrêté-loi du 5 mai 1944 (paru au *Moniteur* du 1er septembre) qui a régularisé leur sort — arrêté émanant des Ministres de Londres.

D'une façon générale cet arrêt prononce leur annulation, admet leur validité dans certains cas, désigne une durée à cette validité, et enfin permet au Roi de la proroger sous certaines conditions.

L'arrêté comprend huit articles. Les deux premiers annulent.

L'article 1er annule les arrêtés et actes administratifs ainsi que toutes dispositions s'y rattachant. Et l'article 2 fait de même pour les nominations, les démissions, les mises en disponibilité, les peines disciplinaires, etc.

Après ces annulations par les articles 1 et 2, il subsistait encore des arrêtés et des actes qui ne tombaient pas sous leur application. Un article 3 s'en est occupé en déclarant qu'ils seraient temporairement valables.

Notons ici que les articles 1, 2 et 3 ne concernent que les arrêtés et actes postérieurs au 16 mai 1940.

Ensuite, l'article 3 continue en donnant au Roi le droit de mettre fin à la validité temporaire. Il y met une condition : c'est d'exercer son droit dans les dix mois à compter de la libération.

A défaut de quoi, les dix mois étant écoulés, les arrêtés et lois dotés de validité mais échappés à l'annulation royale verront encore prolonger leur existence pendant deux mois, de sorte qu'ils seront tous expirés à un an de la libération.

Pour appliquer ces articles 1, 2 et 3, un article 4 a donné au Roi le pouvoir de prendre tous arrêtés jugés nécessaires, à condition de le faire dans l'année de la libération et de soumet-

voor de bevrijding bepaald door een decreet van den Regent van 4 November daaropvolgend ?

Het is een besluitwet van 5 Mei 1944, verschenen in het *Staatsblad* van 1 September 1944, die het lot daarvan heeft geregeld — besluit dat uitging van de ministers te Londen.

In algemeenen regel behelst bedoeld besluit hun nietigverklaring, aanvaardt het hun geldigheid in sommige gevallen, bepaalt het een termijn voor deze geldigheid en machtigt het ten slotte den Koning ze te verlengen in bepaalde voorwaarden.

Het besluit telt 8 artikelen. De eerste twee behelzen de nietigverklaring.

Het eerste artikel maakt de bestuurlijke besluiten en daden evenals alle bepalingen die er mee verband houden nietig. En artikel 2 doet hetzelfde voor de benoemingen, het ontslag, de ter beschikkingstellingen, de tuchtschorsingen, enz.

Na deze nietigverklaringen door de artikelen 1 en 2, bleven er nog besluiten en daden die niet onder de toepassing daarvan vielen. Een artikel 3 heeft ze geregeld door te verklaren dat zij tijdelijk geldig zouden blijven.

Stippen wij hier aan dat de artikelen 1, 2 en 3 slechts de besluiten en daden van na 16 Mei 1940 betreffen.

Artikel 3 verleent verder aan den Koning het recht een einde te maken aan de tijdelijke geldigheid. Het stelt daartoe een voorwaarde, nl. zijn recht uit te oefenen binnen de tien maanden te rekenen van de bevrijding.

Bij gebreke daarvan, de tien maanden verstreken zijnde, zullen de besluiten en wetten die geldig zijn erkend doch aan de nietigverklaring door den Koning zijn ontsnapt, hun bestaan nog gedurende twee maanden verlengd zien, zoodat zij alle een jaar na de bevrijding verstreken zullen zijn.

Om deze artikelen 1, 2 en 3 toe te passen, heeft een artikel 4 den Koning het recht verleend alle noodig geoordeelde besluiten te treffen, op voorwaarde zulks binnen het jaar der

tre ces arrêtés royaux au Conseil des Ministres.

L'article 5 donne encore au Roi certains autres droits. Nous ne disons ici que l'essentiel.

Finalement, l'article 6 lui prescrit de faire rapport aux Chambres endéans l'année de la libération sur l'usage fait par lui des pouvoirs conférés dans les articles 1, 2 et 3.

La Chambre des Représentants vient maintenant d'ajouter à l'arrêté du 5 mai, un article *3bis*. Le Sénat va-t-il l'approuver ?

Cet article *3bis* laisse de côté les arrêtés et actes qui intéressent la généralité des citoyens et qui sont annulés. Il traite seulement des arrêtés et actes relatifs à certaines catégories de citoyens. Il suppose en outre le cas où ils doivent prendre fin avec le douzième mois de la libération. Il dit qu'alors le Roi peut intervenir pour les prolonger.

Intervenir non pas par un arrêté spécial à chaque cas particulier — ce qui porterait les arrêtés à un nombre excessif — mais intervenir en se bornant à émettre des arrêtés généraux et collectifs, lesquels seront soumis, eux aussi, à la délibération du Conseil des Ministres.

Il va de soi que les arrêtés et actes visés doivent se rapporter à des matières appartenant à la compétence du Roi ou de ses Ministres.

La Commission de la Justice du Sénat déclare approuver l'article *3bis* voté par la Chambre des Représentants.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des membres présents.

Le Rapporteur,
H. DISIÈRE.

Le Président,
H. ROLIN.

bevrijding te doen en zijn koninklijke besluiten aan den Ministerraad voor te leggen.

Artikel 5 verleent nog aan den Koning sommige andere rechten. Wij beperken ons hier evenwel tot de hoofdzak.

Ten slotte schrijft artikel 6 voor bij de Kamers verslag uit te brengen binnen het jaar der bevrijding over het gebruik dat hij gemaakt heeft van de machten die hem door de artikelen 1, 2 en 3 worden toegekend.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft thans aan het besluit van 5 Mei een artikel *3bis* toegevoegd. Zal de Senaat het goedkeuren?

Dit artikel *3bis* laat de besluiten en daden die de algemeenheid der Staatsburgers aanbelangen en die nietig zijn geworden ter zijde. Het handelt alleen over de besluiten en daden betreffende sommige categorieën van burgers. Het veronderstelt bovendien het geval waar zij moeten verstrijken met de twaalfde maand der bevrijding. Het zegt vervolgens dat de Koning kan optreden om ze te verlengen.

Optreden, niet bij wijze van een bijzonder besluit voor elk geval afzonderlijk — hetgeen de besluiten tot een overdreven aantal zou opvoeren, — doch optreden door er zich toe te beperken algemeene en gezamenlijke besluiten uit te vaardigen, die ook aan de beraadslaging van den Ministerraad dienen voorgelegd.

Het spreekt vanzelf dat de bedoelde besluiten en daden moeten verband houden met stof die tot de bevoegdheid van den Koning of van zijn Ministers behoort.

De Commissie van Justitie van den Senaat verklaart het door de Kamer der Volksvertegenwoordigers aangenomen artikel *3bis* goed te keuren.

Onderhavig verslag werd door de aanwezige leden eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
H. DISIÈRE.

De Voorzitter,
H. ROLIN.